

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

Hovedforskellen mellem den foreslaaede Bestemmelse og den hidtil gældende er, at hidtil kun Jorden og Bygningerne har været unddraget fri Pantsætning, medens Forslaget gaar ud paa, at foruden Jorden og Bygningerne tillige Driftsinventaret, Besætningen og Naturalier, der ikke udskilles ifølge en regelmæssig Drift af Ejendommen, skal være unddraget fri Pantsætning, saaledes at Pantsætningsbegrænsningen herefter udstrækkes til at gælde alle de Værdier, som i Henhold til § 37 i Tinglysningsloven omfattes af Pantet ifølge tinglyste Pantebreve i Ejendommen. Ejere af Jordrentebrug har hidtil kunnet give Haandpant eller tinglyst Løsøre pant i Ejendommens Erhvervsløsøre, dog naturligvis med det almindelige Forbehold af Statens bedre Prioritet for de tinglyste Statslaan i Henhold til den værende Bestemmelse i Tinglysningsloven. Denne Ret til Løsøre pantsætning falder bort efter den foreslaaede Bestemmelse.

Ejeren har efter Forslaget Ret til frit at pantsætte Ejendommen inden for et Beløb, der svarer til Forskellen mellem Restgælden af Byggelaanet og et eventuelt Installationslaan og disse Laans oprindelige Paalydende, medens der efter den nugældende Bestemmelse i § 21 i 1943-Loven alene er Pantsætningsadgang inden for Byggelaanets oprindelige Paalydende.

Pantsætning ud over disse Grænser, dog bortset fra Pant for Aftægt, kan som hidtil kun ske med Landbrugsministerens Tilladelse, og denne Tilladelse kan kun gives, naar Laanet optages til Formaal, som skønnes at være af varig Værdi for Brugs hele Rentabilitet.

Derimod har man ikke ment at gaa berettigede Interesser for nær ved at gøre Resten af § 24 i Forslaget umiddelbart anvendelig ogsaa paa tidligere oprettede Jordrentebrug, skønt Paragraffens Stk. 2, der omhandler Forbudet mod Retsfølgning mod Jordrenteejendomme, afviger fra den tilsvarende Bestemmelse i 1943-Lovens § 21 derved, at Retsfølgningsforbudet omfatter ikke blot som hidtil Jord og Bygninger, men tillige — ligesom Pantsætningsbegrænsningen — Ejendommens Erhvervsløsøre, ligesom Landbrugsministeren fremtidig, i Modsætning til den nugældende Bestemmelse, skal kunne give Tilladelse til Retsfølgning mod Ejendommen.

Denne Bestemmelse om Adgangen til Retsfølgning mod Jordrentebrug er maa-ske den af Lovens Bestemmelser, der har den største Betydning i det praktiske Liv

med Hensyn til disse Brugs Forhold til Omverdenen, idet Bestemmelsen angaar Grundlaget for den almindelige Kreditgivning, og den ensartede Gennemførelse for alle — ogsaa ældre — Jordrentebrug af den foreslaaede smidigere Bestemmelse maa anses for at være saavel i Husmændenes Interesse som i Statens Interesse som Panthaver, idet Staten i fremtidige Tilfælde, hvor en Nægtelse af Tilladelse til Retsfølgning vilde være urimelig, ikke som hidtil vil være henvist til kun at kunne tillade Udlæg i enkelte af en Ejendoms Løsøre effekter med deraf følgende Forringelse af Pantet og af Ejendommens Driftspotential.

I denne Forbindelse skal jeg henvise til Forslagets § 40, Stk. 4, hvorefter saavel Pantsætningsbegrænsningen som Retsfølgningsforbudet i Modsætning til hidtil kun skal gælde, saa længe der ud over Jordrenten indestaar Statsmidler i Ejendommen.

Endelig maa jeg nævne, at der i § 43, Stk. 1, findes en Skærpelse i Forhold til de ældre Love. Dels er det fastslaaet, at Pligten til at indfri Statslaanene, der jo forfalder ved Ejerskifte, ikke retsyndigt kan overføres af den hidtidige Debitor til Køber eller Trediemand. Det har været fast Praksis i Administrationen at forlange Laanene indfriet, naar Køber ikke er kvalificeret, og dette gælder ogsaa, naar man har skønnet, at der er betalt en urimelig høj Købesum for Ejendommen. Men det kan ikke nægtes, at det undertiden kan virke meget haardt, naar Køber i det væsentligste har opbrugt sine opsparede Penge til at udrede en stor kontant Købesum, at forlange, at han skal omprioritere Ejendommen for at indfri Statslaanene, uden at man kan ramme Sælgeren, der har oppebaaret den ubillige Fortjeneste.

Endvidere er foreslaaet en Bestemmelse om, at der ved Ejerskifte kan forlanges indbetalt Forskellen mellem de betalte Renter og det Beløb, der vilde have været betalt, saafremt Laanene skulde have været forrentet fuldt ud.

Nogle af de ældre Love har indeholdt Bestemmelser om Efterbetaling, men herom tillader jeg mig at henvise til Bemærkningerne til § 43.

De i Lovforslagets § 43, Stk. 1, indeholdte Bestemmelser, der maa anses for paakrævede under Hensyn til den betydelige Spekulation i Husmandsbrug, kommer kun til Anvendelse paa ældre Brug i det Omfang, tilsvarende Regler har Hjemmel i de paa de paagældende Ejendomme ting-